

УДК 342.951:351.741(477)

Бугайчук Костянтин Леонідович

к.ю.н., доцент,

завідувач науково-дослідної лабораторії

з проблем протидії злочинності

Харківського національного університету внутрішніх справ

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-2429-5010>

НАУКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ В ОРГАНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ: СУТНІСТЬ ТА ОСНОВНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ

На сьогодні у нормативно-правових актах з питань діяльності Національної поліції України та Міністерства внутрішніх справ немає усталеного визначення терміну «наукове забезпечення». В той же час у спеціальній науковій літературі та нормативних актах, що регулюють державну діяльність в інших сферах можна зустріти наступні його визначення:

1) це система заходів (наукових, науково-технічних, організаційних тощо), спрямованих на забезпечення необхідними ресурсами прогресивного розвитку ДФС [1].

2) це система взаємопов'язаних методів та ідей, призначених для підготовки і реалізації державних рішень на науковій основі [2].

Отже, під науковим забезпеченням публічного адміністрування в органах Національної поліції слід розуміти сукупність організаційних, технічних та суто наукових заходів, спрямованих на розробку та впровадження інноваційних форм та методів здійснення публічного адміністрування, вивчення та використання передового закордонного досвіду адміністрування в діяльності Національної поліції України.

Основними складовими наукового забезпечення публічного адміністрування в органах Національної поліції слід визнати:

– організацію та проведення науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт з актуальних проблем публічного адміністрування в органах Національної поліції;

- надання уповноваженими суб'єктами наукової діяльності практичної допомоги органам та підрозділам Національної поліції у впровадженні наукових досягнень в їх професійну діяльність, накопичення, узагальнення та розповсюдження передового досвіду поліцейської діяльності;

- удосконалення системи організації та проведення наукової роботи в органах та підрозділах поліції, закладах вищої освіти системи МВС України, а також створення нових наукових установ, що проводять свою діяльність пристосовано до системи Національної поліції України;

- організацію підготовки та підвищення кваліфікації наукових та науково-педагогічних кадрів з питань організації публічного адміністрування в правоохоронних органах;

- оптимізація нормативних актів, що регулюють діяльність Національної поліції України, відповідно до новітніх досягнень національної та світової юридичної науки.

На сьогодні основними суб'єктами проведення наукових досліджень та впровадження їх результатів в практичну діяльність Національної поліції виступають заклади вищої освіти МВС України та Державний науково-дослідний інститут МВС України. Згідно із положенням про ці заклади їх основними завданнями в сфері наукової та науково технічної діяльності слід визначити:

- спрямування фундаментальних і прикладних досліджень та розробок на розв'язання актуальних проблем правоохоронної діяльності;

- вивчення ефективності правового регулювання діяльності Національної поліції та інших правоохоронних органів, проведення наукових експертиз проектів законодавчих та інших нормативно-правових актів, організаційних рішень і програм;

- підвищення результативності проведення наукових досліджень, підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів відповідно до потреб практики;

– вивчення та впровадження вітчизняного та зарубіжного позитивного передового досвіду в практичну діяльність системи Міністерства внутрішніх справ України [3; 4].

Серед нормативних документів, що регулюють питання наукового забезпечення діяльності системи МВС України слід відмітити наказ МВС України 15.05.2007 № 154 «Про затвердження Положення про організацію проведення науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт у системі МВС України». Крім цього, кожні 5 років наказом МВС України затверджуються пріоритетні напрями наукового забезпечення діяльності її системи. Сфера публічного адміністрування, також визнається цими документами у якості пріоритетного напрямку, що потребує системного наукового опрацювання. Зокрема, відповідно до додатку 3 наказу МВС України від 16.03.2015 № 275 «Про затвердження Переліку пріоритетних напрямів наукового забезпечення діяльності органів внутрішніх справ України на період 2015-2019 років» відповідними напрямками визначені: теоретичні та організаційно-правові засади управління в органах внутрішніх справ, організація роботи керівників органів і підрозділів внутрішніх справ, критерії оцінювання діяльності органів внутрішніх справ та ін. [5].

Разом із вищевикладеним маємо наголосити на існування потреби в удосконаленні організації наукового забезпечення, як публічного адміністрування так і взагалі всієї діяльності Національної поліції України.

Відповідно до статті 13 Закону України «Про Національну поліцію» у системі поліції можуть утворюватися науково-дослідні установи [6], разом з цим таких установ до сих пір не створено, що фактично перешкоджає якісному науковому забезпеченню її діяльності. Як вже зазначалося, на сьогоднішній день організація наукової діяльності в системі МВС регулюється наказом «Про організацію наукової діяльності в системі МВС України» від 15.05.2007 № 154, що був прийнятий більше, ніж 13 років тому, у зв'язку з чим він вже не відповідає сучасним реаліям діяльності органів та підрозділів системи МВС, зокрема Національної поліції, а також положенням чинного законодавства України в

сфері освіти та науки. Маємо відмітити, що протягом останніх років вже було напрацьовано кілька нових проектів цього документу, але до теперішнього часу вони не були прийняті у встановленому порядку.

Також вважаємо, що порядок здійснення наукової діяльності має бути відображений і у положенні про заклади вищої освіти зі специфічними умовами навчання системи МВС, у оновленні якого також існує потреба, оскільки чинний нормативний акт, що регулює ці питання був затверджений 14 лютого 2008 року наказом МВС України № 69, а тому практично втратив свою актуальність.

Суттєвою проблемою розвитку наукового забезпечення діяльності Національної поліції залишається відсутність сучасного механізму планування наукової діяльності у системі МВС. Так, наказ «Про організацію наукової діяльності в системі МВС України» від 15.05.2007 № 154 передбачає функціонування Наукової ради МВС України, на яку покладено координацію наукової, науково-методичної та науково-технічної діяльності органів та підрозділів внутрішніх справ, вищих навчальних закладів і науково-дослідних установ МВС України. Цим же документом передбачене складання щорічного Плану науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, проект якого готується (нині неіснуючим) відділом моніторингу наукового забезпечення діяльності органів і підрозділів внутрішніх справ ДНДІ МВС України. Таким чином, незважаючи на наявність положень щодо централізованого планування науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт в системі МВС, таке планування фактично не здійснюється, що призводить до стагнації наукової діяльності міністерства, створює умови для потенційного дублювання тематики досліджень, порушує наукові зв'язки між закладами вищої освіти та практичними підрозділами Національної поліції України.

У зв'язку із цим вважаємо, що першочерговим завданням є відновлення централізованого планування науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт в системі МВС, що передбачає:

1) відновлення діяльності Наукової ради МВС як дорадчого органу Міністерства внутрішніх справ України, який формує концептуальні засади

єдиної відомчої політики у сфері науково-дослідних робіт, розробляє стратегію їх реалізації, визначає перспективи і пріоритетні напрями розвитку у сфері відомчої освіти, наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності;

2) формування у складі МВС структурного підрозділу, відповідального за здійснення моніторингу та координації НД і ДКР у системі МВС України;

3) нормативно-правове визначення алгоритму централізованого планування та виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт.

4) Створення в системі центрального апарату Національної поліції підрозділу, що відповідатиме за організацію та координацію наукової діяльності цього органу виконавчої влади.

Список використаної літератури:

1. Про затвердження Концепції наукового забезпечення державного управління у податково-митній сфері: Наказ Державної фіскальної служби від 17.04.2015 № 281. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0281872-15> (дата звернення 11.05.2020)

2. Пугач А.М. Сучасний стан наукового забезпечення державного регулювання розвитку аграрного ресурсного потенціалу України // Державне управління: удосконалення та розвиток. 2013. № 11. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=896> (дата звернення 11.05.2020)

3. Про затвердження Концепції запровадження трирівневої моделі підготовки поліцейських: Наказ МВС України від 29.01.2018 № 51.

4. Про затвердження Концепції реформування освіти в Міністерстві внутрішніх справ України: Наказ МВС України від 25.11.2016 № 1252.

5. Про затвердження Переліку пріоритетних напрямів наукового забезпечення діяльності органів внутрішніх справ України на період 2015-2019 років: Наказ МВС України від 16.03.2015 № 275.

6. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення 11.05.2020)